

การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์พื้นที่เมืองเก่า ริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

ADVANCING CREATIVE WATER SPORTS TOURISM IN THE OLD CITY AREA ALONG THE SONG KWAE–MAE KLONG RIVER, KANCHANABURI PROVINCE

ธนาธิป ทองสมจิตต์^{1*} และ นุชชรา ดีเยาว์¹

Thanasin Thongsomjit^{1*} and Nuchsa Tiayao¹

¹สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

¹Department of Sports Science and Exercise Science, Faculty of Education,

Rajabhat Kanchanaburi University, Kanchanaburi province

*Corresponding Author: Thanasin.educu@gmail.com

Received: August 14, 2025

Revised: September 25, 2025

Accepted: September 26, 2025

บทคัดย่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างมูลค่าเศรษฐกิจท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนริมแม่น้ำในจังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์และออกแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การประชุมหารือกำหนดแนวคิดวางแผนเส้นทางร่วมกับ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย บุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 16 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในประเด็นการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมจากนักท่องเที่ยวจำนวน 100 ราย โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ข้อมูลที่ได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำต้นแบบ “วิถีชีวิตริมสองแคว” และกิจกรรม “SUP Friday: เดินตลาดพาย SUP” ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะด้านความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.52 ความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.55 และการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ยังได้ออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบ 1 วัน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ ทั้งในด้านประสบการณ์ ความคุ้มค่า และการถ่ายทอดอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการกีฬา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถยกระดับพื้นที่ชุมชนริมแม่น้ำสองแคว-แม่กลองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืนได้ กิจกรรมและแพ็คเกจที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นโมดูลปรับได้ซึ่งช่วยส่งเสริมความเป็นเจ้าของของชุมชน เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมสุขภาวะของผู้เข้าร่วม ผลการทดลองเชิงพื้นที่และการประเมินยืนยันศักยภาพในการนำไปใช้จริงและการปรับขยายเป็นต้นแบบสำหรับบริบทพื้นที่อื่น ๆ โดยคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงกีฬา, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, กิจกรรมทางน้ำ, ชุมชนเมืองเก่า, กาญจนบุรี

Abstract

The development of creative water-based sports tourism plays a vital role in conserving natural resources, generating local economic value, and enhancing the quality of life of riverside communities in Kanchanaburi Province. This study aimed to develop a model of creative water-based sports tourism activities and design a tourism package in the historic riverside area of Song Kwae–Mae Klong, Kanchanaburi. A qualitative research approach was employed using Participatory Action Research (PAR), involving 16 key informants from government agencies, entrepreneurs, and community leaders. Data were collected through in-depth interviews and focus group discussions, complemented by a quantitative survey of 100 purposively selected tourists to assess satisfaction levels. The results contributed to the development of a prototype water tourism route titled "Way of Life along Song Kwae" and the activity "SUP Friday: Paddle through the Market". Tourist satisfaction was rated at a high level, particularly in terms of attractiveness (mean = 4.61, S.D. = 0.52), safety (mean = 4.45, S.D. = 0.55), and community participation. A one-day tourism program was also developed to align with the preferences of modern tourists by emphasizing experiential value, meaningful engagement, and the creative expression of local identity. The findings demonstrate that the integration of sports, culture, and health tourism can sustainably elevate riverside communities along the Song Kwae–Mae Klong area into high-quality tourism destinations. The developed activities and packages function as modular components that promote community ownership, increase economic value, and enhance participant well-being, while field testing and evaluation confirmed their practical feasibility and potential for scalability to other contexts, without compromising cultural identity or environmental sustainability.

Keywords: Sports tourism, Creative tourism, Water-based activities, Old town community, Kanchanaburi

บทนำ

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่มีศักยภาพสูงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น (Tourism Authority of Thailand, 2022) อย่างไรก็ตาม แนวทางการท่องเที่ยวในรูปแบบดั้งเดิมเริ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงานและคนรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตที่มุ่งเน้นสุขภาพและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ดังนั้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ได้กลายเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมมากขึ้นในระดับโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่ต้องการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นให้มีความร่วมสมัยและดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Gibson, 1998; UNWTO, 2021) การท่องเที่ยวทางน้ำซึ่งถือเป็นแขนงหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จึงได้รับความสนใจ เนื่องจากกิจกรรมทางน้ำสามารถสร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย แตกต่าง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เช่น การพายเรือ การว่ายน้ำ การเดินวิ่งริมแม่น้ำ หรือกิจกรรมทางน้ำที่ส่งเสริมสุขภาพ (Brito & Silveira, 2024; Song et al., 2022) เชื่อมโยงกิจกรรมทางร่างกายกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมในพื้นที่ “การท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำ” ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วและการสัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด (UNWTO, 2021) รวมถึงช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (Scheyvens & Russell, 2012)

สำหรับพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนาน เป็นจุดบรรจบของแม่น้ำแควใหญ่และแควน้อย ซึ่งไหลรวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง มีภูมิทัศน์แม่น้ำที่สวยงาม ทั้งในแง่ของความปลอดภัย ความสะอาดของลำน้ำ และเหมาะสมต่อการพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำ โดยไม่ใช้เครื่องยนต์ เช่น การพายเรือคายัค การพายซัพบอร์ด (SUP) เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์สูงที่สามารถผสมผสานกับการเรียนรู้เรื่องราวทางวัฒนธรรมของชุมชนทั้งด้านสถาปัตยกรรมชุมชน วัฒนธรรมพื้นถิ่นและตำนาน โดยข้อมูลพบว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาชมประมาณ 7.33 ล้านคน ในช่วง 6 เดือนแรกของปี ซึ่งสะท้อนถึงความนิยมและโอกาสเชิงเศรษฐกิจของพื้นที่ ดังนั้นการผสมผสานกิจกรรมกีฬาเข้ากับการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างสมดุล (Tanphanich et al., 2024) ซึ่งตรงกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ประเด็นการพัฒนาที่ 4 เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ (Kanchanaburi Province, 2025) ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยกระดับการบริหารจัดการและพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ชุมชน และสินค้าของฝาก ให้ได้มาตรฐานสากล ส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว แต่ผู้วิจัยพบว่ายังขาดการพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำที่มีแนวทางที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อีกทั้งยังไม่มีกรอบการออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ชุมชน และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง จึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้เพื่อพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์และศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงสร้างสรรค์และออกแบบ “แพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา” ที่มีความสมดุลระหว่างคุณค่าเชิงวัฒนธรรม ความสนุกสนาน และความยั่งยืนตอโจทย์บริบทความต้องการของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาและการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และกลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)สำหรับ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : Participatory Action Research: PAR)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในด้านการพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1.1 บุคลากรภาครัฐ จำนวน 3 ราย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 ราย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี 1 ราย และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 1 ราย รวมทั้งสิ้น 3 ราย

กลุ่มที่ 1.2 ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองเก่า จำนวน 3 ราย ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านซัพบอร์ด กาญจนบุรี จำนวน 2 ราย ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท จำนวน 1 ราย

กลุ่มที่ 1.3 ประชาชนในพื้นที่เมืองเก่า จำนวน 7 ชุมชน จำนวน 10 ราย ได้แก่ 1.ชุมชนถนนปากแพรก 2.ชุมชนตลาดสายหยุด 3.ชุมชนท่ามะขาม (ย่านสะพานรถไฟสายมรณะ) 4.ชุมชนชาวญวน (โรงทึบอ้อย) 5.ชุมชนเตาปูน 6.ชุมชนบ้านเหนือ 7.ชุมชนบ้านใต้ อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี รวม 16 คน เป็นจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสม เพราะครอบคลุมทั้งมุมมองเชิงนโยบาย ผู้ประกอบการ และประชาชน โดยใช้หลักการ ความอิ่มตัวของข้อมูล (Data Saturation) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการตอบแบบสอบถามในประเด็น การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวกีฬาท่างน้ำแข็ง สร้างสรรค์ ในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาท่างน้ำแข็ง เพื่อสอบถามความคิดเห็นเรื่อง “การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวกีฬาท่างน้ำแข็งสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี” จำนวนทั้งสิ้น 100 ราย ด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รวมเท่ากับ 0.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 อยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือมีความครอบคลุม ชัดเจน และเหมาะสมสำหรับใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

1.1 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เชิงลึก (In-depth Interview) (Kallio et al., 2016) ใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมกีฬาท่างน้ำแข็งสร้างสรรค์ ในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลองจังหวัดกาญจนบุรี เกณฑ์การคัดเลือกคือผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องโดยตรงและสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้

1.2 แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (Krueger & Casey, 2015) ใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็น การออกแบบกิจกรรมกีฬาท่างน้ำแข็งบนฐานมรดกวัฒนธรรมสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกีฬาท่างน้ำแข็งสร้างสรรค์บนฐานมรดกวัฒนธรรม เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี เกณฑ์การคัดเลือกคือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือบทบาทที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการอภิปราย

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน เน้นประเด็นความพึงพอใจในการประเมิน การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวกีฬาท่างน้ำแข็งสร้างสรรค์ ในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี มีรูปแบบระดับการประเมิน 1=น้อยที่สุด จนถึง 5=มากที่สุด เกณฑ์การคัดเลือกคือนักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 ราย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี 1 ราย และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 1 ราย รวมทั้งสิ้น 3 ราย

เพื่อระดมความคิดเห็นซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกและระดับนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในพื้นที่เมืองเก่า จำนวน 7 ชุมชน จำนวน 10 ราย ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามที่ได้ปฏิบัติ เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาด้านกิจกรรมกีฬาท่างน้ำแข็งเพื่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกีฬาท่างน้ำแข็งสร้างสรรค์บนฐาน

มรดกวัฒนธรรม เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อการพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อยืนยันกิจกรรมกีฬาและแพ็คเกจ ตรงกับความต้องการหรือไม่ อย่างไรและนำผลมาสร้างรูปแบบเส้นทางกิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์

แบบประเมินกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินเพื่อประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและกระบวนการของกิจกรรมและการดำเนินการ เช่น การจัดกิจกรรมตรงตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับข้อมูลที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์หรือไม่ กระบวนการถ่ายทอดความรู้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติหรือไม่ ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. Content Analysis ใช้สำหรับการวิเคราะห์ การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย แล้วแปรผลตามเกณฑ์ของเบสต์และคาห์น (Best & Kahn, 1993) ซึ่งมีระดับศักยภาพตามค่าคะแนน ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำและกิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์เพื่อออกแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาเส้นทางกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

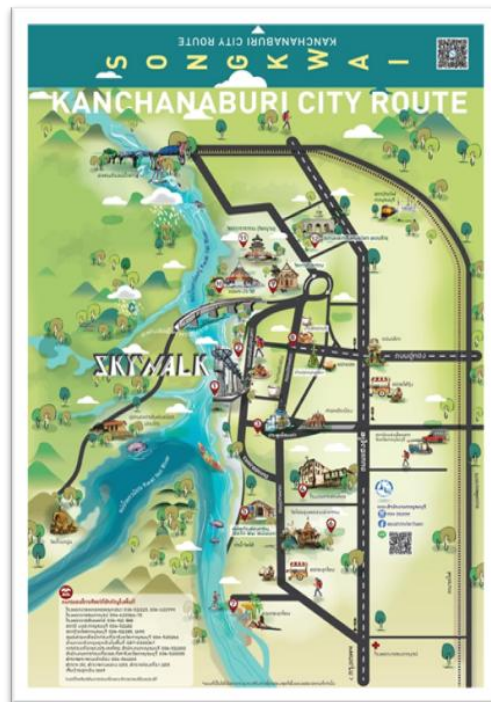

Figure 1. Designed tourism route for creative water-based sports tourism in the historic riverside area of the Song Kwae–Mae Klong rivers in Kanchanaburi Province, Thailand.

จากภาพแผนที่ 1 แสดงเส้นการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการมีส่วนร่วม และได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนำมาพัฒนา ให้เป็นเส้นทางการท่องเที่ยว กีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำ จังหวัดกาญจนบุรี

จากการศึกษาวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ที่สามารถสร้างมูลค่าทาง เศรษฐกิจ และสามารถพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ได้ คือ บริเวณเมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี เส้นทางดังกล่าวตั้งอยู่ริมแม่น้ำแคว ซึ่งมีทัศนียภาพที่สวยงาม ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เดินทางได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังแวดล้อมด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยเส้นทางมีระยะทาง รวมประมาณ 8 กิโลเมตร

2. กิจกรรมกีฬาทางน้ำกระดานยืนพาย (Standup Paddle Board (SUP Board))

กระดานยืนพายเป็นกีฬาและกิจกรรมทางน้ำที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยว โดยสามารถเล่นคนเดียว เป็นคู่ หรือ หมู่คณะก็ได้ เล่นได้ทุกเพศทุกวัย โดยมีความเหมาะสมกับรูปแบบการท่องเที่ยวของกลุ่มคนในยุคปัจจุบันจากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐในด้านการท่องเที่ยวพบว่า กีฬาทางน้ำโดยเฉพาะกระดานยืนพาย (Stand Up Paddle Board: SUP) ถือเป็นนโยบายของภาครัฐและสอดคล้องกับนโยบายด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการที่สะท้อนจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำ เชิงสร้างสรรค์ โดยได้มีการคัดเลือกเส้นทางที่มีความปลอดภัยต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม และตั้งอยู่ใกล้กับผู้ประกอบการกระดาน ยืนพาย (SUP Board)”

3. การพัฒนาเส้นทางกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

จุดเริ่มต้นเส้นทาง เริ่มจากทำนบน้ำมาแคนร์รีสอร์ท ตั้งอยู่ที่ชุมชนท่ามะขาม ซึ่งเป็นรีสอร์ทที่มีบรรยากาศสวยงามและติดแม่น้ำ พร้อมมีพื้นที่เพื่อใช้ในการสาธิตและเรียนรู้การใช้อุปกรณ์ก่อนทำกิจกรรม เส้นทางที่ถูกกำหนดขึ้นถูกออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบทางธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชนริมฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับทั้งกิจกรรมกีฬาและการพักผ่อนได้ในคราวเดียว โดยตลอดการเดินทางนักท่องเที่ยวจะได้ชมทิวทัศน์ที่หลากหลาย ทั้งรีสอร์ท ร้านคาเฟ่ และวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างกีฬา การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดแวะพักที่ 1 “สะพานข้ามแม่น้ำแคว”

Point of Interest 1: Bridge over the River Kwai, a historic World War II landmark where visitors can capture memorable photos as the train crosses the bridge.

จุดแวะพักที่ 1 “สะพานข้ามแม่น้ำแคว” ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อใช้เป็นเส้นทางรถไฟขนส่งกำลังบำรุงของญี่ปุ่น ปัจจุบันสะพานข้ามแม่น้ำแควเป็นแลนด์มาร์กสำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม โดยจะพักในช่วงเวลาที่รถไฟจะเคลื่อนผ่านบนสะพานข้ามแม่น้ำแควเป็นการเปิดประสบการณ์การมองสะพานข้ามแม่น้ำแควในมุมใหม่ ๆ เป็นการมองจากด้านล่างบนผิวน้ำขึ้นไปยังสะพานพร้อมกับการถ่ายรูปเช็คอินตามแบบฉบับการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน

จุดแวะพักที่ 2 “วัดเทวสังฆาราม”

Point of Interest 2: Hall of Buddhist History at Wat Thewasangkaram, where visitors can explore the temple’s cultural and religious heritage inside the exhibition hall.

จุดแวะพักที่ 2 “วัดเทวสังฆาราม” ซึ่งมีตลาดน้ำ (ศุกร์) สุขใจ ที่ตั้งอยู่ภายในวัดติดริมแม่น้ำ วัดเทวสังฆาราม หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า วัดเหนือ เป็นวัดสวยของกาญจนบุรี วัดนี้ค่อนข้างจะเก่าแก่โบราณอย่างมากมีอายุไม่ต่ำกว่า 200 ปี ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญและทรงได้เสด็จพระราชดำเนิน รวมถึงมีหออพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา การศึกษาอบรม การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา อาคารหออพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวร ตั้งอยู่บนพื้นที่กว่า 38 ไร่ ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น รูปทรงไทย ยอดเจดีย์พร้อมศาลาราย 4 ทิศ มีซุ้มประตูเข้า - ออก 4 ด้าน ยอดด้านบนสุดมีลักษณะเป็นรูปฉัตรประจำพระองค์ ภายในอาคารมีการจัดนิทรรศการ ชั้นที่ 1 นิทรรศการแผ่นดินทองผู้ครองธรรม สังฆราชามหาสมณะแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และรอยธรรมนำทางอย่างสู่ความเจริญพร้อม ชั้นที่ 2 นิทรรศการพระศาสนกิจ พระกรณียกิจทางศาสนาและสมศักดิ์แห่งอัครสงฆ์ ชั้นที่ 3 นิทรรศการธรรมปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน พระรูปหล่อพระอุปัชฌาย์ และชั้นที่ 4 เป็นจุดชมทัศนียภาพ นอกเหนือจากนั้นทางจังหวัดยังได้ส่งเสริมให้มีพื้นที่ให้กับประชาชนในชุมชนมีพื้นที่ในการจำหน่ายสินค้า การแสดง และรวมถึงยังเป็นพื้นที่ให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มาร่วมสร้างความสุข ผ่านการจับจ่ายใช้สอย ทานอาหารดี และเรียนรู้วัฒนธรรมโดยจัดเป็นตลาดน้ำ (ศุกร์) สุขใจ ที่มีในทุกเย็นวันศุกร์ เรียกได้ว่า เป็นตลาดน้ำวิถีไทย วิถีธรรม โดยแท้จริง

ส่วนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

Point of Interest 3: SUP Friday: “Sukjai” Friday Floating Market, a one-day program that combines a riverside market walk with curated photo spots, opportunities to sample local treats, shop at riverside stalls, and engage in meaningful cultural exchanges with local vendors and residents.

หลังจากผู้วิจัยได้พัฒนาเส้นทางกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลผู้เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ และ การสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในประเด็น การพัฒนากิจกรรมทางน้ำเชิงสร้างสรรค์พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี มีผลดังนี้

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของคนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมและผลักดัน กิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “SUP Friday” (พายSUP และเดินตลาดน้ำแบบ (ศุกร์) สุขใจ) มีกำหนดรูปแบบกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม รอบเย็น เวลา 15:00 น. ใช้เวลาในการทำกิจกรรมประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง - 2 ชั่วโมง (ขึ้นอยู่กับกระแส น้ำ และลม) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เวลา	ตารางกิจกรรม
------	--------------

เวลา 15.00 น.	นักท่องเที่ยวยหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันที่บริเวณจุดนัดพบเพื่อรับอุปกรณ์และเรียนรู้วิธีการเล่นกีฬากระดานยืนพาย (SUP Broad)
เวลา 15.30 น.	เริ่มต้นเส้นทางจากท่าน้ำมาแคนริสอร์ตตั้งอยู่ที่ชุมชนท่ามะขาม - พายชมวิวยาวที่ทัศนแม่น้ำแควใหญ่ไปจนถึงสะพานข้ามแม่น้ำแควเพื่อชมรถไฟที่จะเคลื่อนผ่านในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นจุดแวะพักเพื่อถ่ายภาพไฮไลต์สำคัญ - จากนั้นจะพายซิปบอร์ดจากสะพานข้ามแม่น้ำแควต่อไปยังจุดที่จะดำเนินการทำกิจกรรมที่บริเวณวัดเทวสังฆาราม
เวลา 17.00 น.	ถึงที่หมายและทำกิจกรรมเพื่อชมประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมของหอพระประวัติ ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดเทวสังฆาราม และตลาดน้ำ (ศุกร์) สุขใจ เพื่อ ช้อป ชิม ชม สินค้าชุมชนและดื่มด่ำกับบรรยากาศริมน้ำยามเย็น เรียกได้ว่า เป็นตลาดน้ำวิถีไทย วิถีธรรม
เวลา 18.00 น.	นัดพบเพื่อรับส่งยังที่พักหรือตามจุดหมายของผู้ร่วมกิจกรรมหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม

การพัฒนากิจกรรมทางน้ำเชิงสร้างสรรค์พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเส้นทางที่ใช้เวลาไม่มาก ระยะทางไม่ไกล เหมาะสมสำหรับทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าร่วมโดยไม่ใช้เวลานานจนเกินไป โดยการพายกระดานยืนพายจะใช้ความเร็วในระดับต้นไม่เร็วจนเกินไป สามารถพายถ่ายรูปวิวทิวทัศน์ และลงเล่นน้ำได้อย่างสนุกสนาน พร้อมทั้งทำกิจกรรมตามรูปแบบอย่างลงตัว

ส่วนที่ 3 การพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับ องค์กรภาครัฐ ผู้ประกอบการกิจกรรมกระดานยืนพาย ผู้นำชุมชน และนักท่องเที่ยวยโดยนำข้อมูลมาเพื่อพัฒนาชุด (แพ็คเกจ) การท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับชุมชน ยกกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรี ทำให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำเชิงสร้างสรรค์สามารถยกระดับกิจกรรมกีฬาให้เป็น Soft Power ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี โดยกำหนดแพ็คเกจ ดังนี้

ข้อเสนอแพ็คเกจ

จัดกิจกรรมพายซิปบอร์ดพร้อมเดินตลาดน้ำในทุกวันศุกร์ โดยกำหนดราคาต่อผู้เข้าร่วมท่านละ 799 บาท พร้อมมอบคูปองมูลค่า 99 บาท สำหรับใช้บริการอาหารหรือสินค้าที่ตลาดน้ำ แพ็คเกจนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสร้างรายได้ให้ชุมชน และยกระดับประสบการณ์ท่องเที่ยวแบบครบวงจร

พายซัพบอร์ดท่ามกลางธรรมชาติสวยๆ พักใจกลางเมืองกาญจน์ พร้อมกับชมอันซีนประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 และวัฒนธรรมตลอดเส้นทางพร้อมกับมาแวะพักใจที่ตลาดน้ำ (สุกร) สุขใจ แบบตลาดวิถีไทย วิถีธรรม “ซ้อป ชิม ชม”

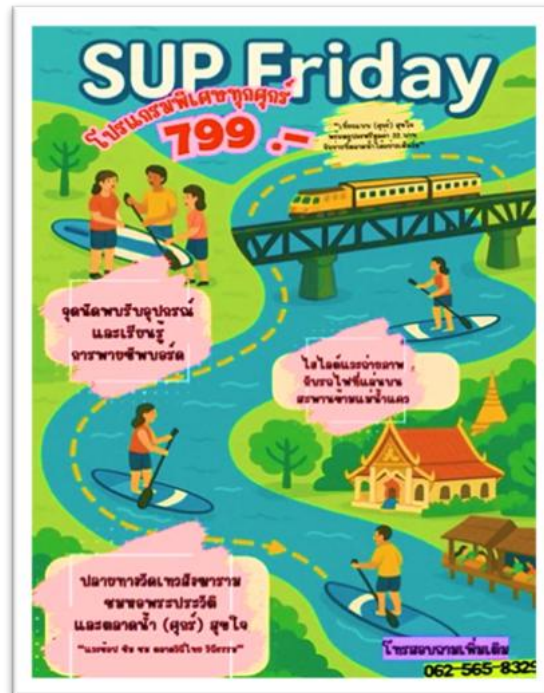

Figure 2. Promotional media for the creative water-based sports tourism package in the historic riverside area of Song Kwae–Mae Klong, Kanchanaburi Province.

ผู้วิจัยได้นำเอาชุด (แพ็คเกจ) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี สร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีนักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 ราย มีผลการวิจัยดังนี้

Figure 3. Evaluation of the creative water-based sports tourism package in the historic riverside area of Song Kwae–Mae Klong, Kanchanaburi Province.

จากแผนภูมิที่ 3 ผลการประเมินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี จากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน แสดงความคิดเห็น โดยให้ระดับความพึงพอใจเรียงลำดับดังนี้ พึงพอใจมากที่สุดในด้านความน่าสนใจของแพ็คเกจ ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.52 อยู่ในระดับดีมาก ความเหมาะสมของกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.48 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคุ้มค่า ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.61 อยู่ในระดับดี ด้านความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.55 อยู่ในระดับดี และ ด้านความพร้อมของชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ 4.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.67 อยู่ในระดับดี ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.57 อยู่ในระดับดีมาก ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การออกแบบกิจกรรมที่ผสมผสานกีฬาและการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน สามารถสร้างคุณค่าและประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริงทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของแม่น้ำแควและแม่กลองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม กล่าวคือ การพัฒนาและจัดการกิจกรรมที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมมีทัศนคติและความพึงพอใจในเชิงบวกและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่เน้นการเชื่อมโยงทรัพยากรธรรมชาติกับกิจกรรมเชิงกีฬาและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเส้นทางกีฬาทางน้ำสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญครบวงจรทั้งด้านกีฬา ชุมชน และวัฒนธรรม

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำและกิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์เพื่อออกแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์พื้นที่เมืองเก่าริมน้ำสองแคว-แม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี โดยเป็นวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) การอภิปรายผลสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำและกิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ ผลที่ได้จากการพัฒนา เกิดเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำต้นแบบ "วิถีชีวิตริมสองแคว" ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างภูมิทัศน์ธรรมชาติที่งดงามของแม่น้ำแม่กลองเข้ากับมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชีวิตของชุมชนเมืองเก่ากาญจนบุรี โดยได้รับการประเมินความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวในระดับสูง ทั้งด้านความน่าสนใจ ความปลอดภัยและสวยงาม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความตั้งใจที่จะกลับมาทำกิจกรรมอีกครั้งในอนาคต สอดคล้องกับ Chen & Funk (2010) ที่ชี้ให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว (destination image) ทั้งความน่าสนใจ ความสวยงาม ทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะกลับมาอีกครั้ง (revisit intention) และยังสอดคล้องกับ Weed & Bull (2009) ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการสถานที่และมาตรการด้านความปลอดภัย ซึ่งช่วยยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว การตีความผลนี้ชี้ว่า ความสมดุลระหว่างการออกแบบเส้นทางที่ดึงดูดใจและมาตรการดูแลความปลอดภัยเป็นเงื่อนไขสำคัญของความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สำหรับกิจกรรมนำร่อง “SUP Friday: เดินตลาด พาย SUP” นักท่องเที่ยวสะท้อนความพึงพอใจสูงสุดด้าน ความแปลกใหม่และ การมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับ Jae Ko et al. (2011) ที่เน้นคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ (interaction quality) ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้เข้าร่วม ตลอดจน Boonsiritomachai & Phonthanakitithaworn (2018) ที่ยืนยันว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้เชิงบวกและการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในอนาคต การวิเคราะห์เชิงเหตุผลจึงชี้ให้เห็นว่า การผสมผสานกิจกรรมกีฬาเข้ากับการเรียนรู้วิถีชีวิตท้องถิ่น ช่วยสร้างคุณค่าเชิงวัฒนธรรมควบคู่กับการสร้างประสบการณ์กีฬา

2. การออกแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ ผลการพัฒนาแพ็คเกจ “SUP Friday” ในรูปแบบ 1 วัน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับสูงมาก โดยเฉพาะด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ และคุณภาพของอุปกรณ์ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Yoshida & James (2010) ที่กล่าวถึงความพึงพอใจจากบริการและการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยหลักของประสบการณ์กีฬา อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Chen & Funk (2010) ที่มองว่าสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมทางกีฬาคือคุณลักษณะสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวจากการตีความเชิงเปรียบเทียบ ผลลัพธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ไม่เพียงแต่ตัวกิจกรรมหรือเส้นทางที่น่าสนใจเท่านั้น หากแต่ คุณภาพของการบริการและการจัดการ สิ่งอำนวยความสะดวก มีบทบาทชี้ขาดต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และเป็นปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่างานวิจัยนี้จึงสะท้อนว่า ความสำเร็จของการพัฒนาเส้นทางและแพ็คเกจท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำไม่ได้เกิดจากปัจจัยเดียว แต่เป็นผลจากการบูรณาการ ความน่าสนใจของเส้นทาง ความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของชุมชน และคุณภาพบริการ ซึ่งทั้งหมดนี้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเชิงนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาเส้นทางกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์: เกิดเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำต้นแบบ "วิถีชีวิตริมสองแคว" ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างภูมิทัศน์ธรรมชาติที่งดงามของแม่น้ำแม่กลองเข้ากับมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชีวิตของชุมชนเมืองเก่ากาญจนบุรี ผลการประเมินความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน พบว่าเส้นทางที่พัฒนาขึ้นได้รับคะแนนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญ โดย 100% ของผู้ตอบแบบสอบถาม พึงพอใจในระดับ "มาก" ถึง "มากที่สุด" ในประเด็น ความน่าสนใจและดึงดูดใจ และ ความปลอดภัยและสวยงามซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้กลับมาทำกิจกรรมอีกครั้งหรือมาซ้ำในอนาคต

2. ผลการพัฒนากิจกรรมกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์: เกิดกิจกรรมนำร่อง "SUP Friday: เดินตลาด พาย SUP" ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ที่มากกว่าการเล่นกีฬาทางน้ำ แต่เป็นการผสมผสานกิจกรรมทางกาย (Physical Activity) เข้ากับการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน (Cultural Immersion) ผลการประเมินชี้ว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จในการสร้างความพึงพอใจในระดับที่ดี โดยเฉพาะในมิติของความแปลกใหม่ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ค่าเฉลี่ยรวมคะแนน 3.50 อยู่ในระดับมาก แสดงว่ากิจกรรมมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำเชิงสร้างสรรค์ที่ตอบสนองทั้งด้านการออกกำลังกายและการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน

3. ผลการพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยว: ได้มีการพัฒนา แพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำ 1 วัน ที่ครอบคลุมกิจกรรม "SUP Friday" พร้อมรายละเอียดค่าใช้จ่าย การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกครบวงจร ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมต่อการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับสูงมากในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเอาใจใส่และความพร้อมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมากที่สุด และ คุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.01 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. พัฒนาแผนการตลาดเชิงกลุ่มเป้าหมาย (segmentation) เช่น นักท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์, กลุ่มสุขภาพและกลุ่มออกกำลังกาย, ครอบครัว และนักท่องเที่ยวต่างประเทศแบบคุณภาพ

2. ใช้เรื่องราวเชิงวัฒนธรรม “วิถีชีวิตริมสองแคว” เป็นจุดขายหลักในสื่อดิจิทัลและสื่อสิ่งพิมพ์คุณภาพสูงจากกิจกรรม SUP Friday

3. ขยายผลิตภัณฑ์เป็นแพ็คเกจหลายระดับ (half-day, 1-day, overnight) และเสนอส่วนลด/โปรโมชั่นสำหรับการจองล่วงหน้าและกลุ่มใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Boonsiritomachai, W., & Phonthanukitithaworn, C. (2018). Residents' SUPport for sports events tourism development in beach city: The role of community's participation and tourism impacts
- Brito, M., & Silveira, L. (2024). Water, health and well-being, and tourism: Analysis of a triangular relationship in Portugal. *Tourism Recreation Research*, 1–11.
- Chen, P. J., & Funk, D. C. (2010). Exploring destination image, experience and revisit intention: A comparison of sport and non-sport tourist perceptions. *Journal of Sport & Tourism*, 15(3), 239–259
- Gibson, H. J. (1998). Active sport tourism: Who participates? *Leisure Studies*, 17(2), 155–170.
- Jae Ko, Y., Zhang, J., Cattani, K., & Pastore, D. (2011). Assessment of event quality in major spectator sports. *Managing service quality: an international journal*, 21(3), 304-322.
- Kallio, H., Pietilä, A. M., Johnson, M., & Kangasniemi, M. (2016). Systematic methodological review: developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of advanced nursing*, 72(12), 2954-2965.
- Kanchanaburi Province. (2025). Provincial Development Strategy [Online]. Retrieved November 6, 2025 from: <https://ww2.kanchanaburi.go.th/content/cate/7>
- Scheyvens, R., & Russell, M. (2012). Tourism and poverty alleviation in Fiji: Comparing the impacts of small-and large-scale tourism enterprises. *Journal of Sustainable Tourism*, 20(3), 417-436.
- Song, J., Jung, M., Park, K., & Yu, H. Y. (2022). Water sport tourists' hesitation in decision-making during the COVID-19 pandemic: The moderating effect of destination image. *Sustainability*, 14(8), 4414.
- Tanphanich, A., Tanphanich, T., Kawjaratwilai, T., Kanlueng, T., & Onsiri, S. (2024). The development of a sports and health tourism management model through sustainable Stand-Up Paddle Board (SUP) activities. *Silpakorn University e-Journal (Social Sciences, Humanities, and Arts)*, 44(3), 26–39. (in Thai)
- Tourism Authority of Thailand. (2022). *Tourism development master plan (2022–2026)*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand. (in Thai)
- UNWTO. (2021). *A Future for Tourism: Recommendations for a more sustainable and resilient tourism sector*.
- Weed, M., & Bull, C. (2012). *Sports tourism: Participants, policy and providers*. Routledge.
- Yoshida, M., & James, J. D. (2010). Customer satisfaction with game and service experiences: Antecedents and consequences. *Journal of sport management*, 24(3), 338-361.